

**EUROPOS SĄJUNGOS
TARYBA**

**Briuselis, 2006 m. gegužės 18 d. (30.05)
(OR. en)**

**7775/1/06
REV 1**

CONCL 1

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam: Delegacijoms

Dalykas: **BRIUSELIO EUROPOS VADOVŲ TARYBA
2006 M. KOVO 23–24 D.**

PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS IŠVADOS

Delegacijoms pridedama Briuselio Europos Vadovų Tarybai (2006 m. kovo 23–24 d.)
pirmininkavusios valstybės narės išvadų patikslinta redakcija.

1. Susitikimas prasidėjo Europos Parlamento pirmininko Josep Borrell pranešimu, po kurio buvo pasikeista nuomonėmis.
2. Dalyvaujant Europos Parlamento pirmininkui, Europos Vadovų Taryboje taip pat buvo pasikeista nuomonėmis su Europos centrinio banko pirmininku Jean-Claude Trichet, Europos pramonininkų ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) pirmininku Ernest-Antoine Seillière ir Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC) pirmininku Cándido Méndez Rodríguez.
3. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino Ispanijos Ministro Pirmininko pranešimus apie nuolatinį ugnies nutraukimą, apie kurį paskelbė ETA teroristinė grupė.

o
o o

ATNAUJINTA LISABONOS UŽIMTUMO IR AUGIMO STRATEGIJA

4. Remdamasi Lisabonos strategijos įgyvendinimo penkerių metų patirtimi, 2005 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba nusprendė iš esmės atnaujinti strategiją. Europos Vadovų Taryba susitarė perskirstyti prioritetus, daugiausia dėmesio skiriant augimui bei užimtumui, ir juos suderinti su Tvaraus vystymosi strategija, labiau sutelkiant visus atitinkamus nacionalinius ir Bendrijos išteklius. Be to, ji susitarė dėl partnerystės ir savarankiškumu pagrįsto naujo valdymo ciklo.
5. Hemptono Rūmuose susitikę valstybių ir vyriausybės vadovai atnaujintai strategijai suteikė tolesnį politinį stimulą, visų pirma pabrėždami, kaip globalizacijos sąlygomis pasitelkus Europos vertybes galima modernizuoti ekonomiką ir visuomenę.

6. Galiausiai, 2005 m. gruodžio mėn. įvykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime pasiektas susitarimas dėl 2007–2013 m. finansinės perspektyvos buvo svarbus žingsnis pirmyn, suteikiant Sąjungai priemonių vykdyti savo politiką, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai įgyvendinti atnaujintą Lisabonos strategiją. Todėl Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad labai svarbu kuo skubiau sudaryti naują tarpinstitucinį susitarimą siekiant įgyvendinti 2005 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitarimą ir skubiai priimti būtinas teises priemones.
7. Apibūdinant esamą padėtį Europoje, minima sustiprėjusi konkurencija su užsienio šalimis, senėjanti visuomenė, aukštesnės energijos kainos ir būtinybė užtikrinti energijos tiekimo patikimumą. Nuo 2005 m. pabaigos vyksta laipsniškas ekonomikos kilimas, o 2006 m. augimo potencialas turėtų pasiekti buvusį lygį. Tikimasi, kad per trejų metų laikotarpį (2005–2007 m.) ES bus sukurta šeši milijonai naujų darbo vietų, tokiu būdu bus prisidėta prie nedarbo sumažinimo nuo didžiausio 9 % lygio 2004 m. pabaigoje iki maždaug 1 % – 2007 m. Taigi tolesnis nedarbo mažinimas, našumo bei augimo potencialo didinimas ir toliau yra pagrindiniai Sąjungos uždaviniai.
8. Dvi pagrindinės struktūrinių reformų varomosios jėgos bus pasirengimas spręsti senėjančios visuomenės problemą ir užmojis visapusiškai pasinaudoti globalizacijos teikiama nauda. Tolesnės struktūrinės reformos yra būtinos siekiant padidinti Europos konkurencingumą ir išlaikyti ekonomikos augimą, tokiu būdu prisidedant prie gyvenimo lygio gerinimo ir naujų darbo vietų kūrimo. Tuo pat metu, siekiant pasinaudoti visa struktūrinių reformų teikiama nauda ekonomikos augimo ir užimtumo srityse, būtina vykdyti tinkamą makroekonominę politiką. Siekiant ilgalaikio augimo potencialo, reikia gerinti verslininkų ir vartotojų pasitikėjimą. Ryžtingas fiskalinis konsolidavimas sudarys palankesnes sąlygas sukurti daugiau darbo vietų ir didinti ekonomikos augimą.
9. Dėl ekonomikos kilimo padidėja galimybės aktyviai testuoti struktūrines reformas laikantis nacionalinių reformų programų ir gerinti fiskalinį konsolidavimą laikantis atnaujinto Stabilumo ir augimo pakto. Todėl, norint paspartinti numatomų reformų įgyvendinimą ir pasiekti geresnių rezultatų ekonomikos augimo ir užimtumo srityse, tikslinga nustatyti konkrečius tikslus ir terminus.

10. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos komunikatą „Metas judėti sparčiau“, Tarybos atliktą darbą ir tai, kad visos valstybės narės sparčiai parengė savo nacionalines reformų programas, grindžiamas jungtinėmis gairėmis. Nacionalinės reformų programos atitinka valstybių narių poreikius ir konkrečią padėtį. Europos Vadovų Taryba taip pat palankiai vertina pažangą, padarytą įgyvendinant Bendrijos Lisabonos programą.
11. Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad nacionalinėse reformų programose nuomonės dėl pagrindinių uždavinių iš esmės sutampa. Ji taip pat pažymi, kad nacionalinėse reformų programose pateikiama nemažai perspektyvių politikos krypčių, kurių informacija reikia dalintis ir iš kurių reikia mokytis. Tačiau tuo pačiu metu Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos nuomonę, kad į kai kurias nacionalines reformų programas galėjo būti įtraukti konkretesni tikslai ir terminai bei išsamiau išnagrinėti konkurencingumo bei kliūčių patekti į rinką pašalinimo klausimai. Turėtų būti pateikta išsamesnė informacija apie numatomų reformų biudžeto aspektus.
12. Valstybės narės iš esmės pasistengė į nacionalinių reformų programų rengimą įtraukti nacionalinius parlamentus ir regioninių bei vietos valdžios institucijų atstovus, socialinius partnerius ir kitus pilietinės visuomenės suinteresuotus subjektus. Ji taip pat palankiai vertina Europos Parlamento, Regionų komiteto bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto iniciatyvas siekiant Bendrijos lygiu padidinti savarankiškumą. Ji ragina Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą bei Regionų komitetą tęsti darbą ir prašo 2008 m. pradžioje pateikti suvestines ataskaitas dėl veiksmų, skirtų augimo ir užimtumo partnerystei remti.
13. Būtina į šį procesą aktyviau įtraukti ir Europos piliečius, kad jie geriau suprastų, jog tinkamai ir laiku atliktos reformos padidins ir pagerins bendrą gerovę. Siekiant veiksmingai įgyvendinti atnaujintą užimtumo ir augimo partnerystę būtina, kad šiame procese aktyviai dalyvautų ir socialiniai partneriai, ir kad jie prisiimtų atsakomybę. Todėl šiam tikslui pasiekti labai pravers jų neseniai sutarta daugiametė veiklos programa. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina pirmininkausiančios Suomijos ketinimą surengti trišalį aukščiausio lygio susitikimą socialiniais klausimais.

14. Europos Vadovų Taryba pripažįsta sustiprintų struktūrinių reformų euro zonos valstybėse narėse ypatingą svarbą ir pabrėžia veiksmingo politikos derinimo šioje zonoje būtinybę, t.y. reikalavimą veiksmingiau spręsti klausimus, susijusius su asimetriniu ekonomikos vystymusi pinigų sąjungoje.
15. Parengus nacionalines reformų programas, būtina išlaikyti įdirbį užtikrinant, kad jos būtų veiksmingai, laiku ir visapusiškai įgyvendintos, ir prireikus stiprinant nacionalinėse reformų programose sutartas priemonės, laikantis 2005 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos nustatytos sistemos, procedūrų ir įsipareigojimų pateikti ataskaitas bei 2005 m. birželio mėn. priimtų gairių. Todėl Europos Vadovų Taryba:
 - ragina valstybes nares 2006 m. rudenį pateikti ataskaitas dėl priemonių, kurių buvo imtasi siekiant įgyvendinti nacionalines reformų programas, pagal jų prioritetus, tinkamai atsižvelgiant į Komisijos ir Tarybos atliktą įvertinimą daugiašalės priežiūros srityje, bei toliau minimus sutartus prioritetinius veiksmus, ir atsižvelgti į nacionalines reformų programas rengiant bendrąsias sanglaudos strategijas;
 - ragina Tarybą, Komisiją ir valstybes nares praktiškai organizuoti keitimąsi patirtimi, o Komisiją savo pranešime, skirtame 2007 m. pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimui, ypatingą dėmesį skirti pažangai, padarytai įgyvendinant nacionalines reformų programas, ir prioritetiniams veiksmams bei pasiūlyti papildomas priemones, kurių gali prireikti.
16. Europos Vadovų Taryba patvirtina, kad tebegalioja 2005–2008 m. užimtumo ir augimo jungtinės gairės. Atsižvelgdama į tai, ji susitaria dėl:
 - **konkrečių prioritetinių veiksmų sričių**, susijusių su investavimu į žinias ir inovacijas, verslo potencialu, ypač MVI, ir užimtumu prioritetinėse srityse (žr. I dalį); ir dėl **Europos energetikos politikos** apibrėžimo (žr. II dalį);
 - tarptautinių priemonių, kurių reikia imtis, siekiant **išlaikyti įdirbį**, įgyvendinant visus augimo ir užimtumo partnerystės ramsčius (žr. III dalį).

PIRMA DALIS

KONKREČIOS PRIORITETINIŲ VEIKSMŲ SRITYS

17. Europos Vadovų Taryba susitaria dėl šių konkrečių prioritetinių veiksmų, kurie turi būti įgyvendinti iki 2007 m. pabaigos atsižvelgiant į atnaujintą augimo ir užimtumo partnerystę, sričių.
 - a) *Didesnis investavimas į žinias ir inovacijas*
18. Atsižvelgdama į mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros svarbą ekonomikos augimui ateityje ir ieškant daugelio problemų, kurios šiandien iškyla mūsų visuomenei, sprendimų, Europos Vadovų Taryba dar kartą pakartoja Barselonoje priimtą įsipareigojimą, palankiai vertina pažangą nustatant konkrečius nacionalinius tikslus ir ragina visas valstybes nares remti politikos kryptis ir veiksmus, kuriais siekiama, atsižvelgiant į skirtingą valstybių narių pradinę padėtį, iki 2010 m. pasiekti nustatytą tikslą – 3 % BVP (žr. I priedą). Kad moksliniams tyrimams ir inovacijoms būtų skiriama daugiau ir geresnių išteklių, valstybės narės turėtų daugiau viešųjų išlaidų skirti moksliniams tyrimams ir inovacijoms bei skatinti privačiojo sektoriaus mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, visų pirma tobulinant jų rėmimo priemonių įvairovę.
19. Europos Vadovų Taryba ragina skubiai priimti **7-ąją bendrąją** mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros **programą** bei naują Konkurencingumo ir inovacijų programą. Ji ragina skubiai įsteigti Europos mokslinių tyrimų tarybą, kurios darbo pagrindas – dar labiau tobulinti Europos geriausių mokslinių tyrimų grupių meistriškumą. Reikėtų geriau koordinuoti veiksmus, kurių imtasi pagal Bendrąją mokslinių tyrimų programą, ir kitus Europos bei nacionalinius veiksmus skatinant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, įskaitant tokias tarpvyriausybines iniciatyvas kaip *Eureka*.
20. Europos Vadovų Taryba ragina EIB remti inovacijas ir stiprinti savo veiklą mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje, pasitelkiant rizikos pasidalijimo finansinę priemonę, kuri turi būti kuo greičiau baigta rengti. Europos Vadovų Taryba tikisi, kad nauji finansiniai instrumentai iki 30 milijardų eurų padidins rizikos kapitalą ir garantuotas banko paskolas, remiantis EIB ir ES biudžeto bendru finansavimu laikotarpiui iki 2013 m. bei privačiojo sektoriaus dalyvavimu.

21. Reikėtų puoselėti **dinamišką aplinką** sukuriant „traukos centrus“. Valstybės narės raginamos sukurti bendrą, atvirą ir konkurencingą Europos mokslo darbuotojų darbo rinką, pirmiausia pašalinant tebesančias geografinio ir tarpsektorinio mobilumo kliūtis ir gerinant mokslo darbuotojų įdarbinimo bei darbo sąlygas, taip pat įtraukiant jaunus talentingus mokslo darbuotojus į mokslinių tyrimų veiklą. Reikėtų stiprinti valstybinių mokslinių tyrimų įstaigų ir pramonės įmonių bendradarbiavimą bei technologijų perdavimą nacionaliniu lygiu ir tarp valstybių, taip pat sukuriant sąlygas mokslo darbuotojams dirbti pramonės sektoriuje.
22. Visapusiško požiūrio į inovacijų politiką galima pasiekti remiant novatoriškų prekių ir paslaugų rinkas bei mokslinių tyrimų kokybę naujų technologijų srityje, įskaitant informacines ir ryšių technologijas (IRT) bei ekologines inovacijas. Tai *inter alia* reikėtų, kad reikia nustatyti inovacijų politikos geriausią praktiką, kuri turėtų didžiausią potencialą, kuriant pridėtinę vertę, ir paskatinti našumą. Be to, siekiant pagerinti inovacijų kūrimo proceso veiksmingumą ir sutrumpinti laiką, reikalingą inovacijoms sukurti ir jas paversti komerciniais produktais ir paslaugomis, reikėtų sustiprinti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, inovacijų sistemų ir verslo aplinkos ryšius. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina parengti didelės apimties Europos inovacijų strategiją, kuri sudarytų sąlygas investicijoms į žinias tapti produktais ir paslaugomis. Atsižvelgdama į tai, Europos Vadovų Taryba pažymi E. Aho ataskaitos „Novatoriškos Europos kūrimas“ svarbą ir ragina Komisiją įvertinti joje pateikiamas rekomendacijas, o pirmininkausiančią valstybę narę iki 2006 m. pabaigos pranešti apie padarytą pažangą.
23. **Švietimas ir mokymas** yra esminiai veiksniai norint plėtoti ilgalaikį ES konkurencingumo bei socialinės sanglaudos potencialą. Itin svarbu siekti kokybės ir inovacijų visais švietimo ir mokymo lygiais, visų pirma naudojantis geresniais aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir įmonių ryšiais. Reikia paspartinti reformas, kad būtų užtikrinama veiksmingų ir teisingų švietimo sistemų aukšta kokybė. Pagal nacionalines mokymosi visą gyvenimą strategijas visi piliečiai turėtų įgyti jiems reikalingą kompetenciją ir kvalifikaciją; teikiant vis didesnę pagalbą Bendrijos lygiu įgyvendinamomis švietimo ir mokymo programomis, pavyzdžiui, *Erasmus* ir *Leonardo*. Be to, siekiant remti didesnę mobilumą ir veiksmingą darbo rinką, turėtų būti padaryta pažanga kuriant Europos kvalifikacijų sistemą (EKS).

24. **Investicijos į švietimą ir mokymą** teikia didelę naudą, kuri gerokai viršija išlaidas ir bus gaunama net po 2010 m. Jos turėtų būti nukreipiamos į sritis, kuriose ekonominė nauda ir socialinio pobūdžio rezultatai yra dideli. Švietimas ir mokymas turi užimti pagrindinę vietą Lisabonos reformos darbotvarkėje, todėl itin svarbi bus 2007–2013 m. mokymosi visą gyvenimą programa. Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares, laikantis nacionalinės praktikos, sudaryti palankesnes sąlygas universitetams papildomai gauti finansavimą, be kita ko ir privačiojo sektoriaus, ir pašalinti kliūtis viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystėms su įmonėmis. Be to, ji pabrėžia, kad universitetai ir jų mokslo darbuotojai atlieka svarbų vaidmenį skleidžiant ir perduodant mokslinių tyrimų rezultatus verslo bendruomenei ir todėl būtina lavinti dalyvaujančių asmenų vadybos įgūdžius bei kompetenciją. Europos Vadovų Taryba laukia Komisijos pranešimo apie aukštąjį mokslą, kuriame bus nagrinėjama visų pirma švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų tarpusavio sąveika bei universitetų ir verslo bendruomenės ryšiai.
25. Europos Vadovų Taryba pažymi Komisijos komunikato dėl Europos technologijų instituto svarbą ir toliau nagrinės pasiūlymus, siekdama kartu su kitais veiksmais pagerinti puikių mokslinių tyrimų ir inovacijų bendruomenių Europoje tinklų kūrimą ir sąveiką. Europos Vadovų Taryba pripažįsta, kad Europos technologijų institutas – pagrįstas aukščiausio lygio atviru visoms valstybėms narėms tinklu – bus svarbus žingsnis siekiant užpildyti esamą spragą tarp aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų; taip kartu su kitais veiksmais bus siekiama pagerinti puikių mokslinių tyrimų ir inovacijų bendruomenių Europoje tinklų kūrimą ir sąveiką. Šioje srityje Europos mokslinių tyrimų taryba turėtų vaidinti vadovaujamą vaidmenį. Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją iki 2006 m. birželio mėn. vidurio pateikti pasiūlymą dėl tolesnių veiksmų.

b) Verslo potencialo, ypač MVĮ, realizavimas

26. Visuotinai sutariama, jog svarbu, kad Europos pramoninė bazė būtų stipri ir konkurencinga, todėl reikalinga moderni ir nuosekli ES gamybos pramonės koncepcija. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kaip svarbu užtikrinti tinkamą „horizontaliųjų“ ir sektorialių požiūrių taikymo pusiausvyrą, ir primena, jog būtina gerinti atskirų politikos krypčių suderinamumą, kad būtų galima kuo labiau pasinaudoti galima sinergija. Europos Vadovų Taryba ragina valstybės nars aktyviai plėtoti nacionalines strategijas ir įgyvendinti konkurencingumo, inovacijų ir produktyvumo skatinimo priemones, taikant politiką, skirtą socialinio pobūdžio klausimams spręsti ir asmenų poreikiams internacionalizacijos ir struktūrinių pokyčių procese nagrinėti.
27. Europos Vadovų Taryba pripažįsta, kad itin svarbu sukurti verslui, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), kurios yra Europos ekonomikos pagrindas, palankesnę aplinką. Bendrijos lygiu padaryta nemaža pažanga, visų pirma Komisijai atlikus išsamų ir suderintą naujų pasiūlymų poveikio įvertinimą, taip pat pasiekus jų didesnę konkurencingumą bei vykdamą tęstinę supaprastinimo programą. Siekdama, kad pažanga būtų daroma ir nacionaliniu lygiu, Europos Vadovų Taryba ragina valstybės nars į savo nacionalinę teisę perkelti ir visapusiškai įgyvendinti Bendrijos teisės aktus bei užtikrinti jų vykdymą, siekiant sudaryti sąlygas vartotojams, darbuotojams ir verslo įmonėms pasinaudoti vidaus rinkos teikiamais privalumais.
28. MVĮ atlieka lemiamą vaidmenį didinant ekonomikos augimą ir kuriant geresnes darbo vietas Europoje. Būtina kurti įvairias MVĮ remiančias išsamias politikos kryptis ir paprastą, skaidrią bei lengvai taikomą reglamentavimo aplinką. Sistemingai turėtų būti taikomas pirmenybės teikimo mažosioms įmonėms principas (angl. *think small first*), kuris turėtų tapti pagrindiniu visiems atitinkamiems Bendrijos ir nacionalinės teisės aktams taikomu principu. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją pateikti konkrečias nuostatas, skirtas MVĮ augimui ir vystymuisi skatinti, pavyzdžiui, susijusias su ilgesniais pereinamaisiais laikotarpiais, sumažintais mokesčiais, supaprastintais pranešimų teikimo reikalavimais ir išimtimis. Europos Vadovų Taryba taip pat tikisi, kad Komisija ir toliau padės valstybėms narėms pritaikyti savo politiką MVĮ sektoriui bei toliau skatins visų suinteresuotų subjektų dialogą.

29. Komisija raginama pradėti administracinių išlaidų, susijusių su konkrečių sričių ES taisyklėmis, įvertinimą, ypač daug dėmesio skiriant MVĮ, ir nustatyti, kurios išlaidos yra tiesiogiai susijusios su ES teisės aktais ir kurios išlaidos atsiranda dėl skirtingo valstybių narių ES taisyklių perkėlimo į nacionalinę teisę. Tai turėtų būti derinama su šiuo metu įgyvendinamoms nacionalinėmis iniciatyvomis. Tuo remiantis, Komisija raginama išnagrinėti galimybes nustatyti administracinės naštos sumažinimo konkrečiuose sektoriuose aiškius tikslus ir iki 2006 m. pabaigos informuoti Tarybą apie pasiektą pažangą. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą toliau mažinti su statistika susijusią naštą MVĮ.
30. Valstybės narės turėtų iki 2007 m. sukurti „vieno langelio“ tarnybą arba nustatyti lygiaverčio poveikio tvarką, leidžiančią greitai ir nesudėtingai įsteigti bendrovę. Valstybės narės turėtų imtis atitinkamų priemonių, kad žymiai sumažintų vidutinį laiką, kurio reikia įmonei, ypač MVĮ, įsteigti, siekiant, kad iki 2007 m. pabaigos visoje ES tai būtų įmanoma padaryti per vieną savaitę. Pradiniai mokesčiai turėtų būti kuo mažesni, o įdarbinant pirmąjį darbuotoją reikėtų kreiptis tik į vieną viešojo administravimo įstaigą.
31. Europai reikia daugiau verslininkų, turinčių atitinkamų įgūdžių sėkmingai konkuruoti rinkose. Todėl Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad būtina sukurti verslininkams palankų bendrą klimata bei atitinkamas bendrąsias sąlygas verslumui remti ir skatinti, ir todėl ragina valstybes nares stiprinti atitinkamas priemones, be kita ko, šviečiant ir mokant verslo klausimais atitinkamu mokymo lygiu. Ryšių priemonės ir žiniasklaida bei kūrybinis sektorius apskritai taip pat gali vaidinti svarbų vaidmenį skatinant verslumą ir raginant žmones rinktis verslininko karjerą. Be to, nacionalinėse reformų programose bei ataskaitose reikėtų aiškiai nurodyti priemones, kuriomis siekiama gerinti MVĮ verslo aplinką ir skatinti daugiau žmonių, visų pirma moteris ir jaunimą, tapti verslininkais.

32. Visapusiškai integruota finansų rinka ir pakankamos finansavimo galimybės yra lemiamas veiksnys, sąlygojantis mažųjų ir vidutinių įmonių augimą. Šią problemą netinkamai sprendžiant, dėl finansų trūkumo ir toliau bus stabdomas inovacijų diegimas MVĮ. Bendrijos lygiu finansavimo šaltiniai turi būti prieinami naudojantis finansiniais instrumentais pagal būsimas Bendrijos programas, visų pirma pagal 7-ąją bendrąją mokslinių tyrimų programą bei Konkurencingumo ir inovacijų programą (KIP). Be to, Taryba ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti struktūrinių fondų teikiamomis galimybėmis, pasitelkiant tradicines ir naujas finansavimo priemones, pavyzdžiui, JEREMIE. Be to, daugiau dėmesio reikėtų skirti MVĮ intelektualinės nuosavybės teisių (INT) potencialui. Be kita ko, sąlygos MVĮ patekti į rinkas pagerės sudarius geresnes galimybes patekti į viešųjų pirkimų rinkas, galimybes naudotis standartais bei remiant jų internacionalizaciją.
33. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos ketinimą visapusiškai atsižvelgti į tai, kad reikia apsisvarstyti MVĮ taikomų esamų valstybės pagalbos taisyklių keitimą ir administracinių procedūrų supaprastinimą, *inter alia* numatant didesnes bendrąsias išimtis, tačiau toliau siekiant tikslo, kad valstybės pagalba būtų mažesnė ir tikslingiau panaudojama. Ji atkreipia dėmesį į investicijų ir pagalbos užimtumui galimybes MVĮ skirti iki 15 milijonų eurų, nereikalaujant pranešimo. Ji taip pat palankiai vertina Komisijos ketinimą išnagrinėti galimybes padvigubinti viršutinę *de minimis* ribą, visapusiškai atsižvelgiant į vykstančias konsultacijas ir laikantis Sutarties bei esamos jurisprudencijos. Apskritai, atsižvelgdama į konkurencingumo išorės aspektus, ji mano, kad dėl valstybės pagalbos peržiūros turėtų padidėti investicijų lygis Europoje, ir ji turėtų tapti patraukli būsimoms investicijoms.

c) *Prioritetinių kategorijų užimtumo galimybių didinimas*

34. Užimtumo didinimas Europoje ir toliau yra vienas iš svarbiausių reformos prioritetų. Darbo rinkos reformos, kurių buvo imtasi pastaraisiais metais, pradeda duoti rezultatų. Pagrindinis tikslas – padidinti pirmiausia jaunimo, moterų, vyresnio amžiaus darbuotojų, neįgalių asmenų, legalių migrantų ir mažumų atstovų dalyvavimą darbo rinkoje. Siekiant šių tikslų, reikėtų glaudžiai bendradarbiauti su socialiniais partneriais.

35. Atsižvelgiant į pagerėjusias Europos ekonomines perspektyvas sukurti daugiau ir geresnių darbo vietų, būtina dėti daugiau pastangų įgyvendinant Europos užimtumo strategiją ir šias tris prioritetines veiklos kryptis: pritraukti į darbo rinką ir joje išlaikyti daugiau žmonių, didinti darbo pasiūlą bei modernizuoti socialinės apsaugos sistemas, gerinti darbuotojų ir įmonių gebėjimą prisitaikyti bei didinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą tobulinant ugdymą ir įgūdžius. Geresnis darbo organizavimas, profesinio gyvenimo kokybė ir nuolatinis darbuotojų kvalifikacijos kėlimas yra veiksniai, kuriuos reikėtų analizuoti siekiant pagerinti darbo našumą.
36. Atsižvelgiant į vykstantį laipsnišką ekonomikos kilimą, būtina aktyviai imtis tolesnių priemonių siekiant didinti užimtumą Europoje iki 2010 m. kasmet sukuriant ne mažiau kaip 2 milijonus darbo vietų ir taip siekiant augimo ir užimtumo partnerystės tikslų.
37. Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares:
- ugdyti požiūrį į darbą kaip į visą gyvenimą trunkantį ciklą, kad per visą profesinę veiklą būtų lengviau keisti darbą ir todėl padidėtų bendras ekonominei veiklai skirtų darbo valandų skaičius bei pagerėtų investicijų į žmogiškąjį kapitalą veiksmingumas;
 - imtis aktyvios ir prevencinės politikos, skatinančios ir padedančios žmonėms susirasti mokamą darbą;
 - geriau naudoti priemones mažai įgūdžių turintiems ir mažą atlyginimą gaunantiems žmonėms, ypač likusiems darbo rinkos nuošalyje.
38. Būtina neatidėliojant gerinti jaunimo padėtį darbo rinkoje ir žymiai sumažinti jaunimo nedarbą. Todėl Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad atsižvelgiant į 2010 m. sutartą tikslą reikėtų aktyviau dėti pastangas, kad anksti mokyklą paliekančių asmenų skaičius sumažėtų iki 10 %, ir kad ne mažiau kaip 85 % 22 metų amžiaus jaunuolių būtų įgiję vidurinį išsilavinimą. Iki 2007 m. pabaigos visi mokyklą baigę bedarbiai jaunuoliai per šešis mėnesius turėtų sulaukti darbo, gamybinės praktikos, papildomo mokymo arba kitokio įdarbinimo pasiūlymų, o iki 2010 m. tokio pasiūlymo jie turėtų sulaukti ne vėliau kaip per 4 mėnesius.

39. Siekiant paskatinti vyresnio amžiaus darbuotojus ilgiau tęsti profesinę veiklą, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad reikėtų įgyvendinti aktyvias senėjimo strategijas. Todėl reikėtų apsvarstyti skatinimo priemones, skirtas profesinės veiklos pratęsimui, laipsniškam išėjimui į pensiją, darbui ne visą darbo dieną, kokybės darbe gerinimui, ir kryptingas skatinimo priemones, skirtas užtikrinti, kad vyresnio amžiaus darbuotojų, dalyvaujančių mokyme, skaičius didėtų sparčiau palyginti su visa darbo jėga.
40. Pripažindama, kad lyčių lygybės politika yra ekonomikos augimo, klestėjimo ir konkurencingumo pagrindas, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad atėjo laikas priimti tvirtą įsipareigojimą Europos lygiu įgyvendinti politiką moterų užimtumui skatinti bei geresnei darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai užtikrinti. Tuo tikslu Europos Vadovų Taryba patvirtina Europos lyčių lygybės paktą (žr. II priedą) ir pritaria, kad reikėtų didinti galimybes gauti kokybiškas vaikų priežiūros paslaugas, laikantis valstybių narių nacionalinių tikslų.
41. Europos Vadovų Taryba pabrėžia būtinybę nacionalinėse reformų programose sistemingiau plėtoti išsamias politikos strategijas, kuriomis siekiama pagerinti darbuotojų ir įmonių gebėjimą prisitaikyti. Todėl Europos Vadovų Taryba prašo valstybių narių ypatingą dėmesį kreipti pagrindiniam uždaviniui – užimtumo garantijų ir lankstumo pusiausvyrai (angl. *flexicurity*): Europa turi išnaudoti teigiamą konkurencingumo, užimtumo ir socialinės apsaugos tarpusavio priklausomumą. Todėl valstybės narės raginamos, atsižvelgiant į konkrečią padėtį jų darbo rinkose, imtis darbo rinkos ir socialinės politikos reformų, kurios būtų atitinkamai pritaikytos konkrečiai institucinei aplinkai vadovaujantis integruotu *flexicurity* principu grindžiamu požiūriu ir atsižvelgta į darbo rinkos segmentaciją. Atsižvelgdama į tai, Komisija drauge su valstybėmis narėmis ir socialiniais partneriais išnagrinės užimtumo garantijų ir lankstumo pusiausvyros bendrųjų principų parengimo galimybes. Šie principai galėtų būti naudingas pagrindas siekiant atviresnių ir lengviau prisitaikančių darbo rinkų bei produktyvesnių darbo vietų.
42. Europos Vadovų Taryba taip pat atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą įsteigti visoms valstybėms narėms prieinamą Europos prisitaikymo prie globalizacijos fondą, iš kurio būtų skiriama papildoma parama darbuotojams, atleistiems dėl didelių struktūrinių pokyčių pasaulio prekyboje, ir jiems padedama persikvalifikuoti bei ieškoti darbo, ir ragina Tarybą, Europos Parlamentą bei Komisiją imtis atitinkamų priemonių, kad fondas pradėtų veikti kuo greičiau, pageidautina – 2007 m. sausio 1 d.

ANTRA DALIS
EUROPOS ENERGETIKOS POLITIKA

43. Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Europa susiduria su tam tikromis problemomis energetikos srityje: tebesitęsiančia sudėtinga padėtimi naftos ir dujų rinkose, didėjančia priklausomybe nuo importo ir iki šiol pasiekta ribota diversifikacija, aukštomis ir nepastoviomis energijos kainomis, didėjančia pasauline energijos paklausa, saugumo rizika, turinčia poveikio gamybos ir tranzito šalims bei transportavimo trasoms, didėjančiu klimato kaitos pavojumi, lėta pažanga energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių naudojimo srityje, poreikiu didinti skaidrumą, susijusį su energetikos rinkomis ir toliau integruoti bei tarpusavyje susieti nacionalines energetikos rinkas, ir energetikos rinkos liberalizavimą, kuris tuoj turėtų būti baigtas (2007 m. liepos mėn.), ribotu energetikos sektoriaus dalyvių veiklos koordinavimu, nors reikia didelių investicijų į energetikos infrastruktūrą. Jei šios problemos nebus sprendžiamos, tai turės tiesioginį poveikį ES aplinkai, užimtumo ir augimo potencialui.
44. Reaguodama į šias problemas ir remdamasi Komisijos aiškiai išdėstyta Žaliaja knyga „Europos Sąjungos tausios, konkurencingos ir saugios energetikos strategija“ bei Tarybos pasiūlymais, Europos Vadovų Taryba ragina kurti Europos energetikos politiką, kuria siekiama veiksmingos Bendrijos politikos, valstybių narių pozicijų darnos ir įvairiose politikos srityse vykdomų veiksmų nuoseklumo bei suderinto trijų tikslų – energijos tiekimo patikimumo, konkurencingumo ir aplinkosaugos tvarumo – įgyvendinimo.
45. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad energetikos politika turi patenkinti daugelio politikos sričių poreikius, kad būtų pasiektas toks nuoseklumas ES vidaus ir išorės politikoje. Ši politika, kaip ekonomikos augimo strategijos dalis, atvirose ir konkurencingose rinkose skatina investicijas, technologinę plėtrą, vidaus ir užsienio prekybą. Ji tvirtai susijusi su aplinkos apsaugos politika ir glaudžiai susijusi su užimtumu, regionine politika ir visų pirma transporto politika. Be to, užsienio ir vystymosi politikos aspektai yra vis svarbesni skatinant energetikos politikos tikslus kartu su kitomis šalimis. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina aktyviau koordinuoti atitinkamų Tarybos sudėčių veiklą ir ragina Europos Komisiją rengiant tolesnius veiksmus atsižvelgti į geresnio reglamentavimo principus.

46. Ši Europos energetikos politika turėtų būti plėtojama turint pakankamai žinių apie valstybių narių poreikius ir politiką energetikos srityje bei juos suprantant, atsižvelgiant į energetikos sektoriaus strateginį vaidmenį. Todėl Europos energetikos politika turėtų būti grindžiama bendromis ilgalaikio pasiūlos ir paklausos perspektyvomis, objektyviu, skaidriu visų energijos išteklių privalumų bei trūkumų įvertinimu ir ši politika, išlaikant pusiausvyrą, turėtų prisidėti prie jos trijų pagrindinių tikslų:

a) Tiekimo patikimumo didinimo:

- formuojant bendrą išorės politikos požiūrį, kuriuo remiami energetikos politikos tikslai, ir skatinant ES bei jos valstybių narių ir jų pagrindinių partnerių – valstybių gamintojų, tranzito valstybių ar vartojimo valstybių dialogą energetikos srityje, kartu su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis;
- paspartinus diversifikaciją atsižvelgiant į išorinius ir vietinius energijos išteklius, tiekėjus ir transportavimo kelius, visa tai remiant investicijomis į reikalingą infrastruktūrą, įskaitant SGD įrengimus;
- užtikrinant bendrus požiūrius veikloje siekiant solidariai spręsti krizines situacijas, atsižvelgiant į subsidarumą.

b) Įmonėms ir vartotojams naudingo Europos ekonomikos konkurencingumo ir energijos tiekimo prieinamumo užtikrinimo stabilioje reguliavimo sistemoje:

- bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, kad būtų užbaigtas elektros energijos ir dujų vidaus rinkos visiškai atvėrimas visiems vartotojams iki 2007 m. vidurio, tuo pačiu metu atsižvelgiant į kai kurių mažų ir atskirtų valstybių narių ypatingas sąlygas;
- užtikrinant visišką, veiksmingą ir skaidrų vidaus rinkos teisės aktų įgyvendinimą, kuris taip pat turėtų būti svarbus tiekimo patikimumo srityje;
- kaimyninėse šalyse skatinant panašius į energijos vidaus rinkoje taikomus požiūrius ir gerinant energetikos reguliavimo institucijų koordinavimą bei stiprinant jų vaidmenį;

- spartinant regionų bendradarbiavimą energetikos srityje Europos Sąjungoje, prisidedant prie regionų rinkų integracijos į ES vidaus rinką ir tolesnio ES vidaus rinkos plėtojimo, ypatingą dėmesį skiriant šalims ir regionams, kurie yra iš esmės atskirti nuo ES energetikos rinkos;
- skatinant greitą ir nuoseklų išteklių kaupimo ir infrastruktūros, visų pirma dujų ir elektros energijos tinklų sujungimo, plėtojimą, siekiant, kad elektros energijos tinklų sujungimui būtų skiriama ne mažiau kaip 10 % valstybių narių turimų gamybos pajėgumų, o, kaip ir buvo susitarta 2002 m. Barselonos Europos Vadovų Tarybos susitikime, finansavimo reikalavimų turėtų laikytis, visų pirma, susijusios įmonės;
- peržiūrint galiojančias direktyvas ir teisinę sistemą, siekiant paspartinti administracines leidimų investiciniams projektams išdavimo procedūras ir plėtoti šiems projektams palankesnę reguliavimo aplinką.

c) Aplinkosaugos tvarumo skatinimo:

- stiprinant ES vadovaujantį vaidmenį – priėmus plataus užmojo ir realiai įgyvendinamą Energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą, atsižvelgiant į tai, kad ES, remiantis Komisijos prognoze, iki 2020 m. būtų pasiektas 20 % energijos sutaupymo rodiklis, ir atsižvelgiant į valstybių narių jau įgyvendintas priemones;
- stiprinant ES vadovaujantį vaidmenį toliau tęsiant atsinaujinančiųjų energijos išteklių (veiksmų plano) plėtojimą ES lygiu, remiantis Komisijos atlikta analize, kaip pasiekti esamus tikslus (2010 m.) ir kaip ekonomiškai veiksmingu būdu pasiekti, kad dabartinės pastangos taptų ilgalaikėmis, pvz. iki 2015 m. numatant padidinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį (siekiant 15 % rodiklio) bei biokuro dalį (siekiant 8 % rodiklio), bei plėtojant vidutinės trukmės ir ilgalaikę strategiją siekiant sumažinti ES priklausomybę nuo importuojamos energijos taip, kad būtų įgyvendinami užimtumo ir augimo strategijos tikslai, atsižvelgiant į salų ar regionų, kurie yra labai atskirti nuo ES energijos rinkos, problemas;
- įgyvendinant veiksmų planą dėl biomasės;

- plėtojant vidutinės trukmės bei ilgalaikę ES strategiją, skirtą kovai su klimato kaita, užbaigti ES prekybos taršos leidimais sistemos, kaip priemonės klimato kaitos tikslams pasiekti ekonomiškai veiksmingu būdu, peržiūrą, suteikti vidutinės trukmės ir ilgalaikes garantijas investuotojams ir įvertinti įvairių sektorių potencialą siekiant šių tikslų;
- užtikrinant pakankamą nacionalinių ir Bendrijos priemonių, susijusių su moksliniais tyrimais, technologine plėtra ir demonstracine veikla, paramą energijos vartojimo efektyvumui, tvarios energijos rūšims bei mažai taršiomis technologijoms;

47. Įgyvendinant šiuos pagrindinius tikslus, Europos energetikos politika turėtų:

- užtikrinti skaidrumą ir nediskriminuojantį požiūrį rinkose;
- atitikti konkurencijos taisykles;
- atitikti viešųjų paslaugų įsipareigojimus;
- visapusiškai gerbti valstybių narių suverenumą pirminių energijos išteklių atžvilgiu ir jų teikiamą pirmenybę tam tikram energijos rūšių deriniui.

48. Europos Vadovų Taryba ragina Europos Komisiją ir vyriausiąjį įgaliotinį glaudžiai bendradarbiauti svarbiu išorės santykių energetikos srityje klausimu ir prisidėti rengiant ES strategiją, kuri galėtų būti aptarta kitame Europos Vadovų Tarybos susitikime.

49. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos ketinimą nuo 2007 m. reguliariai teikti strateginę energetikos apžvalgą, visų pirma joje aptariant tikslus ir veiksmus, kurie yra būtini vidutinės trukmės ir ilgalaikiai išorės politikai energetikos srityje. Valstybės narės galėtų pranešti apie vykdomus Europos interesams svarbius veiksmus. Parengiamosios diskusijos turėtų vykti 2006 m. antrame pusmetyje.

50. III priede pateikiami galimi veiksmai, kurie gali padėti siekti pirmiau nurodytų tikslų. Sprendimai dėl naujų veiksmų turėtų būti priimti atsižvelgiant į esamų tarptautinių institucijų atliktą darbą, esamus forumus, mechanizmus ar procesus. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją ir Tarybą parengti veiksmų paketą su aiškiais terminais, kurie sudarytų sąlygas Europos Vadovų Tarybai priimti prioritetinį veiksmų planą 2007 m. pavasarį įvyksiančiame susitikime.

51. Atsižvelgiant į problemų, su kuriomis susiduriama, svarbą, Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją pradėti nuo šių priemonių:
- iki 2006 m. vidurio pateikti energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą;
 - įgyvendinti veiksmų planą dėl biomasės;
 - parengti prioritetinį tinklų sujungimo planą ir padėti įgyvendinti su infrastruktūra susijusius prioritetinius projektus, prisidedančius prie tiekimo diversifikacijos ir regioninių rinkų integravimo į ES vidaus rinką, pabrėžiant susijusių įmonių pagrindinį vaidmenį;
 - dėti pastangas, kad ES ir Rusijos dialogas būtų veiksmingesnis, be kita ko, ratifikuojant Energetikos chartiją ir sudarant tranzito protokolą Rusijos pirmininkavimo G8 susitikimui metu;
 - plėtoti energijos vidaus rinkoje taikomo požiūrio propagavimo kaimyninėse šalyse strategiją;
 - užtikrinti tinkamą energetikos prioritetą 7-oje bendrojoje programoje;
 - inicijuoti vidutinės trukmės ir ilgalaikių pasiūlos ir paklausos perspektyvų analizę;
 - pagerinti energetikos rinkos, visų pirma duomenų, susijusių su dujų saugojimo pajėgumais ir naftos atsargomis, skaidrumą.

TREČIA DALIS
IDIRBIO IŠLAIKYMAS VISOSE SRITYSE

a) Patikimų ir tvarių viešųjų finansų užtikrinimas

52. Šiuo metu 12 ES valstybių narių užfiksuotas perviršinis deficitas, o kai kuriose valstybėse narėse skola siekia daugiau nei 60 % BVP. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares pasinaudoti kylančios ekonomikos teikiama galimybe siekti fiskalinio konsolidavimo, laikantis Stabilumo ir augimo pakto. Atsižvelgdamos į ekonomikos kilimą, valstybės narės turėtų sparčiai siekti vidutinės trukmės tikslų, o perviršinį deficitą turinčios valstybės narės, norėdamos kuo greičiau jį panaikinti, turėtų siekti esminio fiskalinio konsolidavimo.
53. Siekiant didesnio socialinės gerovės sistemų tvarumo ir norint išspręsti su visuomenės senėjimo poveikiu ekonomikai ir biudžetui susijusias problemas, daugelyje valstybių narių reikia atlikti visapusiškesnes reformas. Atsižvelgdama į tai, Europos Vadovų Taryba palankiai vertina pranešimą dėl senėjančios visuomenės poveikio viešosioms išlaidoms ir dar kartą patvirtina trijų dalių strategiją, kuria siekiama sumažinti valstybės skolą, padidinti užimtumo lygį ir našumą bei reformuoti pensijų ir sveikatos apsaugos sistemas. Reikėtų skatinti priemones, kuriomis būtų neskatinama anksti pasitraukti iš darbo rinkos arba būtų sumažintos išlaidos pensijoms. Be to, Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją iki 2006 m. pabaigos taikant bendrai sutartą sistemą atlikti visapusišką valstybių narių viešųjų finansų tvarumo įvertinimą, kurį vėliau išnagrinės Taryba.
54. Europos Vadovų Taryba pabrėžia būtinybę toliau gerinti viešųjų išlaidų ir mokesčių veiksmingumą ir našumą siekiant pagerinti viešųjų finansų kokybę ir skatinti ekonomikos augimą bei užimtumą skatinančią veiklą, laikantis augimo ir užimtumo partnerystės prioritetų.

55. Dėl pinigų integracijos valstybėse narėse atsiranda didesnis pašalinis poveikis. Be to, priklausant euro zonai ypatingą dėmesį reikia skirti veiksmingam politikos koordinavimui siekiant užtikrinti fiskalinę drausmę ir lankstumą reaguojant į asimetrinio pobūdžio sukrėtimus bei tęsti struktūrinį koregavimą, kuris yra būtinas, pavyzdžiui, sprendžiant klausimus, susijusius su besiskiriančiomis tendencijomis konkurencingumo srityje. Atsižvelgiant į tai, euro zonos valstybėse narėse ypač svarbu vykdyti tolesnį fiskalinį konsolidavimą ir stiprinti struktūrines reformas prekių, paslaugų, darbo ir nekilnojamojo turto rinkose, o šioje srityje reikalingas veiksmingas politikos koordinavimas.

b) *Vidaus rinkos sukūrimas ir investicijų skatinimas*

56. Norint pasiekti atnaujintos strategijos tikslus, labai svarbu plėsti ir stiprinti vidaus rinką. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina:
- iki 2006 m. pabaigos pasiekti galutinį susitarimą dėl REACH dokumentų paketo ir, jeigu Europos Parlamentas ir Taryba galėtų susitarti pirmuoju svarstymu, dėl glaudžiai susijusio reglamento dėl pavojingų medžiagų ir mišinių klasifikavimo bei ženklinimo;
 - ES ir tarptautiniu lygiu sukurti veiksmingą teisinę sistemą, skirtą intelektinės nuosavybės teisėms apsaugoti;
 - toliau siekti supaprastinti ir modernizuoti PVM ir muitinės sistemą;
 - skatinti visapusiškai integruotą ir gerai veikiančią finansų rinką ir geresnes finansavimo galimybes, visų pirma įgyvendinant Finansinių paslaugų veiksmų plane numatytas priemones ir Komisijos veiklos programą, išdėstytą Baltojoje knygoje dėl finansinių paslaugų politikos (2005–2010 m.), daryti pažangą vertybinių popierių sandorių tarpuskaitymo ir atsiskaitymų už juos srityje, sukurti bendrą mokėjimų erdvę Europos Sąjungoje, gerinti tarpvalstybinę finansinių sektorių priežiūros ir krizių valdymo sistemą bei siekti ES ir Jungtinių Valstijų abipusio apskaitos standartų pripažinimo.

57. Primindama 2005 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas ir 2006 m. kovo 13 d. Konkurencingumo tarybos išvadas, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad užtikrinant bendrą sutarimą dėl paslaugų direktyvos turi visapusiškai pradėti veikti paslaugų vidaus rinka, tuo pat metu išsaugant Europos socialinį modelį. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Europos Parlamento balsavimo rezultatus ir laukia Komisijos pakeisto pasiūlymo. Europos Vadovų Taryba atkreipia deramą dėmesį į Komisijos ketinimą iš dalies keičiant pasiūlymą remtis Europos Parlamento pirmojo svarstymo rezultatais ir tikisi, kad institucijos galės sparčiai užbaigti teisėkūros procesą.
58. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos pateiktą komunikatą dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, susijusių su laisvu asmenų judėjimu, taikymo ir atkreipia dėmesį į jame pateiktą įvertinimą. Atsižvelgdamos į tai ir remdamosi įgyta patirtimi, valstybės narės praneš Komisijai apie savo ketinimus pagal atitinkamas 2003 m. Stojimo sutarties nuostatas.
59. Europos Vadovų Taryba ragina valstybės nares į savo nacionalinę teisę perkelti ir visapusiškai įgyvendinti EB teisės aktus bei užtikrinti jų vykdymą siekiant sudaryti sąlygas vartotojams, darbuotojams ir verslo įmonėms pasinaudoti konkurencingos ir sienomis neapribotos rinkos teikiamais privalumais.
60. Europos Vadovų Taryba primena 2004 m. lapkričio mėn. priimtą Hagos programą, pagal kurią teisėta migracija galėtų būti ypač svarbi stiprinant žinių ekonomiką Europoje, skatinant ekonomikos vystymąsi ir tuo prisidedant prie augimo ir užimtumo partnerystės įgyvendinimo. Ji atkreipia dėmesį į 2005 m. gruodžio mėn. Komisijos pateiktą teisėtos migracijos politikos planą.

61. Deramai atsižvelgdama į subsidiarumo ir proporcingumo principą ir *acquis communautaire* laikymosi svarbą, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad ji skiria daug dėmesio geresniam reglamentavimui nacionaliniu ir Europos lygiu, kaip pagrindinei priemonei siekiant augimo ir užimtumo partnerystės tikslų, ir ragina visas institucijas bei valstybes nares įgyvendinti savo atitinkamus įsipareigojimus, įskaitant nuodugnaus ir suderinto poveikio įvertinimo atlikimą, įvertinant administracines išlaidas, ir tęstinės supaprastinimo programos, susijusios su prioritetiniais atliekų, statybos ir automobilių pramonės sektoriais, įgyvendinimą. Nereikalingos biurokratinės prievolės trukdo verslumo dinamiškumui ir sudaro dideles kliūtis kurti novatoriškesnę žinių ekonomiką. Dėl tokių prievolių ypač didelę žalą patiria mažosios ir vidutinės įmonės, kurios sukuria du trečdalius darbo vietų Europoje.
62. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos ketinimą pateikti iki šiol padarytos pažangos ir sričių, kuriose reikia toliau dirbti siekiant tolesnės pažangos visose geresnio reglamentavimo srityse, analizę: supaprastinimo, poveikio įvertinimo, panaikinimo ir atšaukimo, kodifikavimo, sektorių analizės, administracinės naštos sumažinimo, verslo įmonių dalyvavimo, mažųjų ir vidutinių įmonių srityse. Europos Vadovų Taryba primena, kad valstybės narės taip pat turėtų įgyvendinti geresnį reglamentavimą savo nacionalinėje teisėkūroje bei perkeldamos Bendrijos teisę į savo nacionalinę teisę ir dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą siekti pažangos visose šiose srityse.
63. Europos Vadovų Taryba pripažįsta pagrindinių politikos priemonių inovacijoms skatinti ir gamybos ištekliams veiksmingai skirstyti: aktyvios konkurencijos politikos, reguliavimo sistemos, sudarančios geresnes sąlygas patekti į rinką, ir valstybės pagalbos reformos, svarbą. Ji pripažįsta, kad konkurencija atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant Europos tinklų pramonės šakų efektyvumą. Ji ragina valstybes nares imtis priemonių šiose srityse.

64. Europos Vadovų Taryba pripažįsta didelę užimtumo ir augimo partnerystės svarbą siekiant produktyviau naudoti informacines ir ryšių technologijas Europos Sąjungos verslo ir administracinėse organizacijose. Norint pasiekti strategijos ekonomikos augimo ir produktyvumo tikslus, būtina Europos ir nacionaliniu lygiu vykdyti kryptingą, veiksmingą ir integruotą informacinių ir ryšių technologijų (IRT) politiką. Atsižvelgdama į tai, ji pažymi tarptinklinio ryšio mokesčių konkurencingo mažinimo svarbą. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją ir valstybes nares aktyviai įgyvendinti naują *i2010* strategiją. Atsižvelgdama į IRT svarbą, Europos Vadovų Taryba ragina būsimą pirmininkaujančią valstybę narę iki 2006 m. pabaigos apsvarstyti šį klausimą.
65. Remiant vidaus rinkos kūrimą ir stiprinimą, reikia toliau stengtis daryti pažangą Europos infrastruktūros plėtimo, tobulinimo, jos dalių tarpusavio ryšio ir sąveikos srityse. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kaip svarbu vykdyti transeuropinių tinklų projektus transporto ir energetikos srityse, o valstybėms narėms ir Europos institucijoms nustatyti deramas investicijų į infrastruktūrą skatinimo priemones.
66. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina EIB grupės įnašą skatinant ekonomikos augimą ir užimtumą, dėl kurio, remiantis Europos veiksmais augimui skatinti ir naujais finansiniais instrumentais, sujungiančiais daugiamečius ES ir EIB išteklius, padidės banko operacijų kokybės pridėtinė vertė ir rizika, tokiu būdu mobilizuojant privatą kapitalą siekiant smarkiai padidinti finansavimą, skirtą augimą skatinančioms investicijoms į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, mažąsias ir vidutines įmones, infrastruktūrą ir energijos tiekimo patikimumą.
67. Europos Vadovų Taryba ragina atitinkamus subjektus nedelsiant imtis būtinų tolesnės veiklos priemonių, atsižvelgiant į galutinį susitarimą dėl finansinės perspektyvos ir laikantis sutartos EIB kapitalo sistemos (t.y. iki 2010 m. nedidinti kapitalo ir savo veiklą finansuoti iš savo fondų naudojant rezervus) bei būtinybės vykdyti savo užduotis pagal Sutartį. Be to, ji pabrėžia EIB ir Komisijos bei EIB ir ERPB glaudaus bendradarbiavimo poreikį siekiant ekonomikos augimui ir užimtumui visapusiškai panaudoti jų skatinančiąsias funkcijas.

68. Europos Vadovų Taryba dar kartą pabrėžia, kaip svarbu Europoje ir už jos ribų užtikrinti atviras ir konkurencingas rinkas. PPO Dohos plėtros darbotvarkės derybų plataus užmojo suderinti rezultatai gali labai prisidėti prie Europos ekonomikos augimo.

c) Socialinės sanglaudos skatinimas

69. Naujoji užimtumo ir augimo strategija sukuria pagrindą ekonomikos, užimtumo ir socialinei politikai stiprinti viena kitą, užtikrindama, kad remiantis Europos vertybėmis vykėtų lygiagreti pažanga darbo vietų kūrimo, konkurencingumo ir socialinės sanglaudos srityse. Siekiant tvaraus Europos socialinio modelio, Europa turi padidinti pastangas, kad paspartėtų ekonomikos augimas, kiltų užimtumo ir produktyvumo lygis, tuo pat metu stiprindama socialinę įtrauktį ir socialinę apsaugą, laikantis Socialinėje darbotvarkėje numatytų tikslų.
70. 2005 m. kovo mėn. pavasario Europos Vadovų Taryba strategijos tarpinės peržiūros proga pareiškė, kad ekonomikos augimas ir užimtumas turi būti naudojami socialinės sanglaudos tikslams. Todėl Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Bendrą socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties ataskaitą ir naujus šios srities tikslus bei darbo metodus ir prašo valstybių narių iki 2006 m. rugsėjo mėn. pateikti 2006–2008 m. nacionalines socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties ataskaitas. Pateikdama bendrą pranešimą, Komisija ir Taryba pavasario Europos Vadovų Tarybą informuos apie pažangą socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties srityje. Be to, Europos Vadovų Taryba pabrėžia potencialų įmonių įnašą, kurį jos gali padaryti prisiimdamos įmonių socialinę atsakomybę, ir palankiai vertina naują Komisijos komunikatą šiuo klausimu.
71. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties politika nacionaliniu ir Europos lygiu turi būti glaudžiai derinama su užimtumo ir augimo partneryste siekiant užtikrinti pozityvią ekonomikos, užimtumo ir socialinės politikos sąveiką ir tai, kad socialinė apsauga būtų laikoma produktyviu veiksmu.

72. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina augimo ir užimtumo partnerystės tikslą, kad reikia imtis priemonių, kurių poveikis būtų lemiamas sumažinant skurdą ir socialinę atskirtį iki 2010 m. Sąjunga ir valstybės narės turėtų vykdyti daugelį aspektų apimančiu požiūriu pasižyminčią socialinės įtraukties politiką, skirdamos ypatingą dėmesį tikslinėms grupėms, pavyzdžiui, skurstantiems vaikams. Europos Vadovų Taryba prašo valstybių narių imtis reikalingų priemonių, skubiai ir smarkiai sumažinančių vaikų skurdą, suteikiant visiems vaikams lygias galimybes, neatsižvelgiant į jų socialinę kilmę.
73. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad atsižvelgiant į demografinius pokyčius Europos Sąjungoje reikia padidinti užimtumo lygį bei skatinti derinti profesinį ir šeimos gyvenimą. Siekiant spręsti šias demografines problemas, būtina remti politiką, sudarančią sąlygas derinti profesinį gyvenimą su vaikų auginimu ir šeimos gyvenimu, plėtoti lygias galimybes, skatinti kartų vienybę, raginti saugoti sveikatą, gerinti nebrangią vaikų ir kitų priežiūros reikalingų asmenų priežiūrą, mokymąsi visą gyvenimą ir didinti jaunimo, vyresnio amžiaus darbuotojų bei socialiai remtinų asmenų grupių užimtumo lygį. Šioje srityje svarbų vaidmenį atliks Europos socialinis fondas.
74. Taip pat būtina toliau plėtoti jaunimui skirtas priemones, įskaitant Europos jaunimo pakto įgyvendinimą. Europos Vadovų Taryba ragina valstybės nares stiprinti švietimo, mokymo, užimtumo, socialinės įtraukties ir mobilumo politikos sričių ryšius, kad būtų plėtojamos veiksmingesnės įvairių sektorių strategijos. Komisijos ir valstybių narių prašoma įtraukti jaunimą ir jaunimo organizacijas į Europos jaunimo pakto įgyvendinimą.

d) *Ekologiškai tvarus augimas*

75. Be to, kad aplinkosaugos politika yra svarbi pati savaime, ji gali labai prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo bei gali daryti teigiamą poveikį svarbiems sektoriams, pavyzdžiui, visuomenės sveikatai ir sveikatos priežiūros išlaidoms, socialinei įtraukčiai ir sanglaudai, bei Europos energetikos politikos raidai, įskaitant energijos tiekimo patikimumo ir energijos efektyvumo skatinimą.

76. Europos Vadovų Taryba patvirtina šias veiklos kryptis:

- ekologinių inovacijų ir aplinkosaugos technologijų aktyvus skatinimas ir skleidimas, *inter alia* įgyvendinant aplinkosaugos technologijų veiksmų planą ir numatant veiklos tikslų nustatymą;
- laikantis Monrealio veiksmų plano klimato srityje ir Jungtinių Tautų klimato kaitos konvencijos, skubus įvairių galimų sprendimų, taikytinų po 2012 m. ir atitinkančių 2°C tikslą, parengimas, konstruktyviai dalyvaujant plataus masto dialoge dėl ilgalaikių bendradarbiavimo veiksmų ir procese, vykstančiame pagal Kioto protokolą;
- aplinkosaugos struktūrinių rodiklių peržiūra, siekiant išsamiau ir nuosekliau apimti užimtumo ir augimo strategijos aplinkosaugos aspektus;
- skubus ES tikslo – iki 2010 m. sustabdyti biologinės įvairovės nykimą – įgyvendinimas, visų pirma integruojant jo reikalavimus, įskaitant struktūrinio biologinės įvairovės rodiklio nustatymą, į visas atitinkamas Lisabonos darbotvarkės politikos kryptis bei skubiai pateikiant ir aptariant Komisijos komunikatą dėl biologinės įvairovės;
- konkrečių veiksmų, kuriais siekiama tvaresnių vartojimo ir gamybos būdų ES bei pasaulyje, nagrinėjimas, įskaitant ES tvaraus vartojimo ir gamybos veiksmų plano rengimą, skatinant aplinką tausojančius viešuosius pirkimus, *inter alia* propaguojant aplinkos apsaugos kriterijus ir veiklos tikslus, kuo skubiau nagrinėjant pasiūlymą dėl Direktyvos dėl ekologiškų kelių transporto priemonių skatinimo bei darant pažangą įgyvendinant plataus užmojo Europos politiką, grindžiamą principu, kad taršos prevencijos priemonių turi būti imamasi ten, kur yra taršos šaltinis;
- tolesnis atitinkamų skatinančių ir atgrasančių priemonių nagrinėjimas bei aplinkai didelį neigiamą poveikį darančių ir su tvariu vystymusi nesuderinamų subsidijų reforma, siekiant jas palaipsniui panaikinti.

I PRIEDAS

BVP % išreikštos moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai skirtos išlaidos (2004 m.) bei nacionalinėse reformų programose valstybių narių išskirti tikslai

Valstybė narė	2004 m. ¹	2010 m. ar kitų metų tikslas ²	Pastabos
Belgija	1,93	3,00	
Čekija	1,28	2,06	Tikslas – 1 % viešiesiems MTTP, prognozuojant 1,06 % privačių išlaidų
Danija	2,61	3,00	Tikslas – 1 % viešiesiems MTTP 2010 m.
Vokietija	2,49	3,00	
Estija	0,91	1,90	
Graikija	0,58	1,50	
Ispanija	1,07	2,00	
Airija	1,20	2,50 % BNP	2013 m. tikslas
Prancūzija	2,16	3,00	
Italija	1,14	2,5	
Kipras	0,37	1,0	
Latvija	0,42	1,50	
Lietuva	0,76	2,00	
Liuksemburgas	1,78	3,00	
Vengrija	0,89	1,8	Aktyviau dalyvaujant privačiajam sektoriui
Malta	0,273	0,75	
Nyderlandai	1,77	3,00	
Austrija	2,26	3,00	
Lenkija	0,58	1,65	2008 m. tikslas
Portugalija	0,78	1,80	Tikslas – 1 % viešojo sektoriaus MTTP ir trigubai daugiau privačiojo sektoriaus MTTP
Slovėnija	1,61	3,00	
Slovakija	0,53	1,80	
Suomija	3,51	4,00	
Švedija	3,74	4,00	Tikslas – 1 % viešojo sektoriaus MTTP ir nepakitę privačiojo sektoriaus MTTP
JK	1,79	2,50	2014 m. tikslas

¹ Šaltinis: Eurostatas. Dauguma verčių yra preliminaros. IT, LU ir PT nurodytos vertės yra 2003 m.

² Šaltinis: Nacionalinės reformų programos su Europos Komisijos prognozėmis, kurios remiasi PT ir SE pateiktais tikslais.

EUROPOS LYČIŲ LYGYBĖS PAKTAS

Atsižvelgiant į Komisijos pasiūlytą lyčių lygybės veiksmų planą ir būtinybę:

- prisidėti prie Sutartyje nurodytų ES siekių dėl lyčių lygybės įgyvendinimo,
- pašalinti lyčių nelygybę užimtumo ir socialinės apsaugos srityje, taip prisidedant prie Europos darbo jėgos našaus potencialo visapusiško panaudojimo,
- prisidėti prie demografinių problemų sprendimo skatinant moterų ir vyrų darbo bei asmeninio gyvenimo geresnę pusiausvyrą,

Europos Vadovų Taryba priėmė Europos paktą, kuriame skatinama valstybių narių ir Sąjungos lygiu imtis veiksmų šiose srityse:

Priemonės, skirtos lyčių nelygybei pašalinti ir kovoti su lyčių stereotipais darbo rinkoje:

- skatinti visų amžiaus grupių moterų užimtumą ir mažinti lyčių nelygybę užimtumo srityje, be kita ko, kovojant su įvairių formų diskriminacija;
- taikyti vienodo užmokesčio už tą patį darbą principą;
- kovoti su lyčių stereotipais, visų pirma susijusiais su pagal lytį segreguota darbo rinka ir švietimo srityje egzistuojančiais stereotipais;
- išnagrinėti, kokia socialinės gerovės sistema būtų palankesnė dirbančioms moterims;
- skatinti teisių suteikimą moterims politiniame ir ekonominiame gyvenime bei skatinti moterų verslumą;
- raginti socialinius partnerius ir įmones kurti su lyčių lygybe susijusias iniciatyvas ir skatinti lyčių lygybės įgyvendinimo planus darbovietėse;
- lyčių aspektą integruoti į visą visuomeninę veiklą.

Priemonės, skirtos geresnei darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai skatinti:

- pasiekti tikslus dėl vaikų priežiūros infrastruktūros užtikrinimo, kuriuos 2002 m. kovo mėn. Barselonoje išklė Europos Vadovų Taryba;
- geriau užtikrinti kitų išlaikytinių priežiūros įstaigų skaičių;
- skatinti motinystės ir tėvystės atostogas.

Priemonės, skirtos valdymui sustiprinti integruojant lyčių aspektą ir gerinant stebėseną:

- užtikrinti, kad naujų ES politikos sričių poveikio įvertinimuose būtų atsižvelgiama į lyčių lygybės aspekto poveikį;
- toliau analizuoti statistinius duomenis ir rodiklius pagal lytį;
- visapusiškai pasinaudoti galimybėmis, atsiradusiomis įsteigus Europos lyčių lygybės institutą.

Atsižvelgiant į Europos jaunimo pakta, Europos lyčių lygybės paktas bei kasmetinis pranešimas dėl moterų ir vyrų lygybės turėtų būti integruojami į nustatytus tolesnės veiklos, susijusios su augimo ir užimtumo partneryste, mechanizmus; jais turėtų būti siekiama skatinti integruoti lyčių aspektą į pagal strategiją vykdomus veiksmus. Teikiant nacionalinių reformų programų įgyvendinimo užimtumo ir augimo srityse ataskaitas, valstybės narės raginamos į jas įtraukti lyčių lygybės aspektą, ypač dėl 18 gairės. Komisija ir Taryba raginamos tai daryti savo kasmetinėse augimo ir užimtumo partnerystės įgyvendinimo pažangos ataskaitose.

EUROPOS ENERGETIKOS POLITIKA

ORIENTACINIS VEIKSMŲ SĄRAŠAS

Toliau išvardyti veiksmai yra susiję su vidiniais ir išoriniais energetikos politikos aspektais ir gali padėti įgyvendinti daugiau nei vieną iš jos trijų tikslų. Konkretaus veiksmo paminėjimu nedaroma įtaka EB ir valstybių narių kompetencijos pasidalijimui.

ENERGIJOS TIEKIMO PATIKIMUMAS

Įveikti tiekimo sutrikimus

1. Primenant valstybių narių pagrindinę atsakomybę, susijusią su jų nacionaline paklausa, ir atsižvelgiant į esamus mechanizmus, užtikrinti, kad būtų nustatytos veiksmingos švelninančios priemonės ir koordinavimo mechanizmai tiekimo krizės atveju, pagrįsti solidarumo ir subsidarumo principais, pavyzdžiui, apsvarstant lankstų priemonių, nustatytų dujų tiekimo direktyvoje, derinį, atsižvelgiant į tikslesnius duomenis apie dujų saugojimo pajėgumus ir atsargas.
2. Gerinti paklausos valdymą visų pirma būsto ir transporto sektoriuose, siekiant greičiau patenkinti poreikius.
3. Padidinti dujų ir naftos tiekimo veiksmingumą.

Paspartinti diversifikaciją

4. Valstybės narės turėtų intensyviau vykdyti diversifikacijos strategijas atsižvelgdamos į bendro požiūrio vystymąsi ir tiekiančių šalių, ir transportavimo trasų atžvilgiu. Turėtų būti atvertos naujos dujų tiekimo trasos visų pirma iš Kaspijos jūros regiono ir Šiaurės Afrikos. Ši diversifikacija neturėtų apsiriboti vien išoriniais ištekliais, bet turėtų apimti ir vietinio energijos potencialo bei energijos efektyvumo vystymą ir naudojimą.

5. Reikėtų greičiau užbaigti diegti tinklų infrastruktūras Rytų-Vakarų kryptimi ir palei Šiaurės-Pietų ašį bei suskystintų gamtinių dujų (SGD) įrengimus, kurie prisideda prie tokios diversifikacijos, ir skatinti konkurencingesnes SGD rinkas.
6. Atsižvelgiant į konkurencijos reikalavimus, paklausos ir pasiūlos požiūriu turėtų būti pripažįstamas ilgalaikių sutarčių indėlis.

Energijos tiekimo patikimumo išorinis aspektas

7. Formuoti bendrą požiūrį, kuriuo būtų paremti energetikos politikos tikslai, santykiuose su trečiosiomis šalimis, skatinti aktyvesniu bendradarbiavimu grindžiamą požiūrį į prieigą prie energijos šaltinių, užtikrinti stabilumą tranzito šalyse ir šalyse gamintojose bei skatinti energijos tiekimo patikimumą. Šioje srityje vykdytina intensyvi diversifikacija padidins ES veiksmų laisvę santykiuose su trečiosiomis šalimis.
8. Užtikrinti Energijos bendrijos sutarties (su Pietryčių Europa) įsigaliojimą 2006 m. ir apsvarstyti narystės joje arba principų taikymo išplėtimą kaimyninėms šalims.
9. Rengti bendrą sistemą siekiant užmegzti naują partnerystę su trečiosiomis šalimis, įskaitant tranzito šalis, ir gerinti esamas partnerystes. Šioje sistemoje turėtų būti atsižvelgiama į trečiųjų šalių požiūrio į energetiką geopolitinius padarinius. Vartotojo ir gamintojo partnerystę turėtų papildyti vartotojo ir vartotojo partnerystė. Siekiant užmegzti dialogus, kurie gali būti vedami regioniniu lygiu, reikėtų tinkamai pasinaudoti visais forumais (pavyzdžiui, OPEC, *Euromed* ar Šiaurės dimensija), jei tai prisideda prie jų veiksmingumo, įskaitant tarpininkavimo pagalbą – ginčų, darančių įtaką tiekimui, atveju. Valstybės narės turėtų būti atitinkamai atstovaujamos šiuose forumuose, pirmiausia Tarptautinėje energetikos agentūroje.
10. Siekiant maksimaliai pasinaudoti šių dialogų rezultatais ir sudaryti palankesnes sąlygas besivystančioms šalims naudotis tvaria energija bei su ja susijusiomis technologijomis, reikėtų visapusiškai išnaudoti sąveiką su tarptautinėmis organizacijomis, įskaitant tarptautines finansines institucijas (TFI).

11. Dialogas energetikos klausimais su Rusija turėtų būti atgaivintas ir tapti atviresnis bei veiksmingesnis siekiant remti ES energetikos tikslus, jis turėtų būti grindžiamas abipuse mūsų priklausomybe energetikos srityje ir dėl to atsirandančiu poreikiu užtikrinti saugias bei numatomas investavimo sąlygas ES ir Rusijos bendrovėms ir abipusiškumą patenkant į rinkas bei naudojantis infrastruktūra, ir trečiosios šalies prieigą prie Rusijos dujotiekių nediskriminacinėmis sąlygomis, užtikrinant vienodas sąlygas saugumo, įskaitant branduolinę saugą, ir aplinkosaugos srityse. Reikėtų ryžtingai stengtis užbaigti derybas dėl Energetikos chartijos tranzito protokolo ir užtikrinti, kad Rusija ratifikuotų Energetikos chartijos sutartį.

KONKURENCINGA RINKA IR INVESTICIJOS

Tolesnė rinkos integracija įmonių ir vartotojų naudai

12. Pagerinti tarpvalstybinius regionų mainus ir paspartinti regionų bendradarbiavimą energetikos srityje, tuo pačiu prisidedant prie regioninių energetikos rinkų integracijos į ES vidaus rinką ir šios rinkos tolesnio plėtojimo, pirmiausia imantis tinkamų tinklų sujungimo priemonių. Šiuo tikslu Komisija iki 2006 m. pabaigos turėtų pateikti prioritetinį tinklų sujungimo planą, kuriame būtų nurodytos priemonės, kurių reikia imtis valstybių narių ir Bendrijos lygiu. Be to, šiomis priemonėmis bus prisidedama prie tikslo pasiekti elektros energijos tinklų sujungimo lygį – mažiausiai 10 % jų turimų gamybos pajėgumų, kaip 2002 m. Barselonoje sutarė Europos Vadovų Taryba.
13. Užtikrinti, kad galutinio vartotojo požiūriu tinklai veiktų kaip viena sistema, baigiant nustatyti reikalingas tarpvalstybinės prekybos energetikos srityje technines taisykles, tobulinant dujų rinkos lankstumo priemones, įskaitant kaupimo pajėgumus, prieigą prie tinklų ir perkrovos valdymą elektros energijos rinkoje. Tikimasi, kad Komisija savo 2006 m. pranešime dėl vidaus elektros energijos rinkos aptars visapusiškos ir skaidrios prieigos prie infrastruktūros klausimą.
14. Užtikrinti visapusišką, efektyvų ir skaidrų galiojančių teisės aktų įgyvendinimą. Šis įgyvendinimas turėtų atitikti viešųjų paslaugų išipareigojimus, užtikrinančius, kad liberalizavimas taip pat yra naudingas suteikiant prieinamą galimybę naudotis energijos šaltiniais. Siekiant išvengti pernelyg didelės išorės tiekėjų vykdomos kontrolės, šiame liberalizacijos procese taip pat turėtų būti atsižvelgiama į valstybių narių padėtį tiekimo diversifikacijos srityje.

15. Stiprinti reglamentuojančių institucijų ir sistemos operatorių bendradarbiavimą bei veiklos koordinavimą regioniniu pagrindu *inter alia* koordinuotai keičiantis informacija Bendrijos lygiu, pvz. remiantis esamomis administracinėmis institucijomis, pavyzdžiui, Europos elektros energijos ir dujų reguliavimo grupe (ERGEG).

Skatinti nuoseklų infrastruktūros plėtojimą

16. Patobulinti vidutinės trukmės ir ilgalaikių investicijų planavimo procedūras bei investicijų koordinavimą, ypač susijusį su tarpvalstybiniais tinklų sujungimais, dujų infrastruktūra ir SGD įrengimais bei gamybos pajėgumais, bei užtikrinti ilgalaikėms investicijoms palankesnes verslo sąlygas didinant skaidrumą ir keičiantis informacija, pagrįsta pačių valstybių narių planavimu. Tai turėtų padėti nedelsiant pradėti energetikos infrastruktūros prioritetinių projektų įgyvendinimą.
17. Sukurti darnų ilgalaikių sutarčių mechanizmą, kuris sustiprintų konkurenciją vidaus rinkoje ir tuo pat metu apsaugotų investicijų skatinimo priemones.
18. Peržiūrėti galiojančias direktyvas ir teisinės sistemos sąlygas atsižvelgiant į poreikį iš esmės paspartinti administracines leidimų išdavimo procedūras laikantis aplinkosaugos ir sveikatos apsaugos standartų, visų pirma apsvarstant procedūroms taikomus terminus.

TVARI ENERGIJA

Atsinaujinantieji energijos ištekliai

19. Komisija turi išnagrinėti, kaip pasiekti esamus atsinaujinančių energijos išteklių tikslus (2010 m.) ir kaip toliau skatinti ekonomiškai veiksmingą ilgalaikį atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą (veiksmų planas), pavyzdžiui, siekiant iki 2015 m. 15 % padidinti iš jų gaunamos energijos dalį ir toliau naudoti biokurą transporto sektoriuje siekiant iki 2015 m. 8 % padidinti jų dalį, dalyvauti konstruktyviame dialoge su naftos pramonės sektoriumi ir kuo daugiau remti mokslinius tyrimus, skirtus antros kartos biokurui, ir kurti tokį kurą. Naujų tikslų nustatymas turi būti pagrįstas, remiantis tolesnių priemonių potencialo ir ekonominio veiksmingumo išsamia analize.

20. Skatinti biomasės naudojimą siekiant diversifikuoti ES kuro tiekimo šaltinius, sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir suteikti naujas pajamų bei užimtumo galimybes kaimo vietovėse, įgyvendinant veiksmų planą dėl biomasės pateiktus pasiūlymus visuose trijuose jo sektoriuose: šildymas ir vėsinimas, elektros energija ir transportas. Tai turėtų būti plėtojama pagal ilgalaikę bioenergijos strategiją po 2010 m.
21. Mažinti teisinės ir administracinės kliūtis, trukdančias naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, sudarant geresnes sąlygas naudotis tinklu, sumažinant administracinę biurokratiją ir užtikrinant paramos politikos skaidrumą, efektyvumą bei patikimumą.

Energijos vartojimo efektyvumas

22. Atsižvelgdama į 2020 m. ES numatytą 20 % energijos sutaupymo rodiklį, remiantis Komisijos prognoze, Komisija turėtų pasiūlyti plataus užmojo ir realiai įgyvendinamą Energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą, kuriuo siekiama stiprinti ES vadovaujamą vaidmenį, siekiant jį priimti 2006 m., ir apsvarstyti, kaip į pažangą energijos vartojimo efektyvumo srityje įtraukti trečiąsias šalis.
23. Gerinti energijos vartojimo efektyvumą visų pirma transporto sektoriuje, atsižvelgiant į jo svarbą, naudoti ekonomiškai veiksmingas priemones, įskaitant savanoriškus susitarimus ir emisijos normas.
24. Visapusiškai įgyvendinti teisės aktus dėl pastatų energetinio naudingumo bei energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetikos paslaugų.
25. Itin stiprinti elektrinių efektyvumą, visų pirma toliau skatinant bendrai naudoti šilumos ir elektros energiją.

Prisidėti prie klimato kaitos politikos

26. Prisidėti prie vidutinės trukmės ir ilgalaikės ES strategijos, skirtos kovai su klimato kaita, vystymo po 2012 m. ir siekiant įgyvendinti esamus Kioto tikslus.
27. Laiku baigti ES prekybos taršos leidimais sistemos peržiūrą, kaip priemonę klimato kaitos tikslams pasiekti ekonomiškai veiksmingu būdu, atsižvelgiant į jos poveikį trims energetikos politikos tikslams, energetikos rinkoms, augimo potencialui ir valstybių narių pramonės struktūrai, ir į vidutinės trukmės bei ilgalaikio patikimumo poreikį.

28. Dialoguose energetikos klausimais su trečiosiomis šalimis ES turėtų padėti vystyti tvarias ir veiksmingas energetikos sistemas bei užimti aktyvesnę poziciją kovoje su klimato kaita, skatindama atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, mažai taršias technologijas ir energijos vartojimo efektyvumą bei Kioto protokole nustatytų mechanizmų įgyvendinimą.

HORIZONTALIEJI IR PARAMOS VEIKSMAI

Įrodymais pagrįstos politikos formavimas

29. Veikiant kartu su kitomis tarptautinėmis institucijomis, rengti analitines (energijos modeliavimo ir regioninius scenarijus; rodiklius) ir rinkos bei atsargų stebėsenos priemonės, kad ES vadovautųsi bendru požiūriu į ES ir jos partnerių ilgalaikes pasiūlos bei paklausos perspektyvas. Visų pirma Komisija raginama skubiai daryti pažangą, susijusią su priemonėmis, užtikrinančiomis skaidrumą ir nuspėjamumą, susijusius su paklausa ir tiekimu ES energetikos rinkose, ir papildyti Tarptautinės energetikos agentūros vykdomą veiklą, vengiant darbo dubliavimo.
30. Įvertinti visų atskirų energijos išteklių privalumus ir trūkumus atsižvelgiant į tris energetikos politikos tikslus; šis įvertinimas turėtų apimti visus skirtingus išteklius, pradedant vietiniais atsinaujinančiais energijos ištekliais, baigiant švaria anglimi, ir būsimą branduolinės energijos vaidmenį tose ES valstybėse narėse, kurios nori įgyvendinti šią galimybę.

Moksliniai tyrimai, technologinė plėtra ir demonstracinė veikla – technologijų plėtra

31. Nacionaliniuose ir Bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos biudžetuose, ypač susijusiuose su 7-ąja bendrąja programa, teikti didesnę pirmenybę energijai, sutelkiant dėmesį į energijos vartojimo efektyvumą, tvarios energijos rūšis ir mažai taršias technologijas, padedančias įveikti problemas, su kuriomis susiduria ES.
32. Remti šias technologijas naudojant daugiau kitų priemonių bei užmezgant partnerystę su trečiosiomis šalimis, ir padėti sukurtoms technologijoms lengviau patekti į rinką, pasitelkiant atitinkamas Bendrijos priemones, siekiant sustiprinti ES vadovaujančią vaidmenį.

Koordinavimas

33. Siekiant užtikrinti, kad pirmiau nurodyti prioritetiniai veiksmai būtų nuosekliai įgyvendinti, tinkamai atsižvelgiant į valstybių narių ypatybes, reikėtų parengti bendrąsias gaires, skirtas įvairiems energetikos politikos aspektams, kuriuos įgyvendino valstybės narės.

DEKLARACIJA DĖL BALTARUSIJOS

Europos Vadovų Taryba smerkia veiksmus, kurių šį rytą ėmėsi Baltarusijos valdžios institucijos, areštuodamos taikius demonstrantus, kurie naudodamiesi teisėta laisvų susirinkimų teise protestavo prieš prezidento rinkimų eigą. Europos Vadovų Taryba apgailestauja dėl to, kad Baltarusijos valdžios institucijos nesilaikė demokratiniams rinkimams ESBO nustatytų įsipareigojimų, ir mano, kad kovo 19 d. įvykę Baltarusijos prezidento rinkimai turėjo esminių trūkumų. Atvirų ir demokratiškų visuomenių žemyne Baltarusija yra liūdesį kelianti išimtis.

Todėl Europos Vadovų Taryba nusprendė imtis ribojančių priemonių prieš asmenis, atsakingus už tarptautinių rinkimų standartų pažeidimus, įskaitant Prezidentą Lukašenką. Mes toliau glaudžiai derinsime savo veiksmus su tarptautiniais partneriais.

Tuo pat metu Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Baltarusijos demokratinės opozicijos ir pilietinės visuomenės viltį teikiančią žinią. Jų narsios pastangos ypatingai sunkiomis aplinkybėmis siekti demokratijos tikslų yra vertos visapusiškos mūsų pagarbos ir paramos. Europos Sąjunga pakartoja, kad laikysis įsipareigojimo remti Baltarusijos visuomenę, toliau stiprindama paramą pilietinei visuomenei ir demokratizacijai; be to, ji aktyvins žmonių asmeninius tarpusavio ryšius ir didins galimybes naudotis nepriklausomais informacijos šaltiniais.

Europos Vadovų Taryba reikalauja nedelsiant paleisti visus sulaikytuosius. Ji ragina Baltarusijos valdžios institucijas susilaikyti nuo veiksmų prieš kitas taikias protesto akcijas. Ji ragina savo tarptautinius partnerius, visų pirma kitus Baltarusijos kaimynus, laikytis tokio paties požiūrio dėl Baltarusijos.